

MAGYAR PÆDAGOGIAI TÁRSASÁG.

Felolvasó-ülés 1907 márc. 16-án.

Jelen vannak: *Fináczy Ernő* dr. elnöklése mellett [Zsilinszky Mihály v. b. t. t., Barna Jakab, Bielek Antal, Bihari Mór, Böngérfi János, Dóri Zsigmond, Gabel Gyula, Gyulay Béla, Gyulai Ágost, Hege-dús István, Jablonkay Géza, Kovács János, Kármán Mór, Kemény Ferenc, Kemény Simon, Miklós Elemér, Migray József, Nagy László, Pintér Imre, Váangel Jenő, Waldapfel János, Verner Jenő, Zipernovszky Károlyné, Harsányi Jenőné, Trájtler Károly, utóbbi mint jegyző. Ezekén kívül szép számban vendégek.

I. *Elnök* megnyitja az ülést. A napirend első tárgya: *Kemény Ferenc* indítványának (*Békenap*) folytatólagos tárgyalása.

Kemény Ferenc röviden összefoglalja a mult ülésen előadottakat és hozzát teszi, hogy indítványát fõntarja. A vita eredménye hat felszólalás s ezek között csakis egy szónok ellenezte az indítványt. A többiek nemcsak támogatták, de módosításokat is ajánlottak. A módosítások kétféle irányban mozogtak. Alaki szempontból kifejtették, hogy a «*Békenap*»-ról ne csak egy órában történjék emlékezés, hanem akkor és annyiszor, ahányszor erre az alkalom önként kínálkozik; valamint, hogy ez a «*Békenap*» mindenkor máj. 18-án ünnepeltessek. Tartalmi szempontból kívántosnak tartották a megemlékezés mélyítése végett, hogy ezeket az ünnepi előadásokat ne csak a történelem tanára tarthassa és tartsa, hanem az irodalom-, magyar nyelv- és vallás tanárai is.

Több hozzászóló nem jelentkezvén, *elnök* az eredeti indítvány elfogadását ajánlja azzal, hogy tekintsük ezt olyan kezdetnek, mely egy jövõ fejleményének fogja megvetni az alapját. A Társaság ily értelemben határozott.

Elnök köszönetet mondott *Kemény Ferenc* előadóknak.

II. *Dóri S. Zsigmond* fõlvassa: «*A paedagogiai kísérlet értéke,*» című értekezését.

Elnök szeretné, ha e tárgyban eszmecsere indulna meg. Az előadásnak az a része, amely a gyermektanulmányi törekvéseket ismer-

teti, igen érdekes volt; de más kérdés, hogy az előadónak e kérdésben elfoglalt álláspontja olyan-e, amely akceptálható és hogy nem tulajdonított-e a kelleténél nagyobb fontosságot a kérdésnek, mint amelyet valójában megérdemel.

Hozzászól: *Kármán Mór*, aki kötelességének tartja e téren tett tapasztalatait előadni s álláspontját kifejteni. Hogy pszichologiai kísérleteket a pædagogusok felhasználhassanak, a laboratoriumok vezetését derék, kiváló fiziologusokra és nem pszichologusokra kell bízni. Akárhányszor vannak még a vezető elmék között is, akik egy-egy lelki jelenséget vagy ilyenek kifejezését nem egyformán értelmeznek és magyaráznak. Még Wundt is pl. egy-egy ilyen kifejezést másként magyaráz és értelmez saját munkája első, és másként a második és harmadik kiadásában. Herbartot sem értették meg egyformán a követői, pl. a «figyelmet,» az «apperceptiót» mindegyike más és más módon magyarázza. A pædagogusnak segítségre van szüksége s annak aki tanít, előbb a tárgyat (tanulmányi anyagot) amellyel foglalkozik, jól kell ismernie; csak azután elmélkedhetik módszerekről. Hányan vannak, akik pl. írnak arról, hogyan kell tanítani latint, történetet anélkül, hogy latinul tudnának, vagy a históriát ismernék. A néptanítónak igazán nehéz feladata van, amikor pl. nem nyer segítséget olyan irányban, hogy tisztességes nyelvkönyvet, történetet stb. adjanak a kezébe. A tanítóképző intézetekben is olyan embereknek kellene ülniök, akik első sorban a tárgyakat becsületesen ismerik. Legrosszabb helyzetben van az a tanár, aki a pædagiát tanítja és semmi más tárgyat behatóan nem ismer. A saját nemzete műveltségi állapotát sem taníthatja más, mint aki nagy nemzeteknek műveltségi történetét folyton tanulmányozza. Csak ily módon telik meg a gyermek azokkal a kincsekkel, amelyeket számára is az emberiség összegyűjtött. A tanító szent munkának tekintse feladatát s mint a népnevelésnek egyik tényezője, tartson összeköttetést az iskola és szülei ház között. A különböző kísérletezések a tanítót könnyen megzavarhatják munkájában, különösen amikor helyes pszichologiai alapismeretek nélkül végeznek tanulmányokat. Az iskola újabb időkben ugyanazt a missziót teljesíti, amit hajdan az egyházak végeztek. A kísérletezésektől tehát meg szeretné menteni a tanítót, akit nem képzel másként, mint hogy együtt él a néppel s amikor annak gondjaiban osztozik, iskolájában nagy, nemes és szent feladatokat teljesít.

Elnök úgy látja, hogy ehhez a kérdéshez többen is kívánnak hozzászólni s mivel az idő már nagyon előrehaladott, a kérdés tárgyalását a jövő ülés napirendjére tűzi.

Az ülés véget ér.

Hivatalos nyugtázás.

Kültagsági díjat fizettek 1898-ra: Matheidesz György Kölpény. — 1900-ra: Czeglédy István Lócse. — 1902-re: Mike Géza Pécs. — 1903-ra: Korentsy Sándor Kistapolcsány, Szabó Vilmos Eger, Komány Ferenc Jankovác. — 1904-re: Geleta János Kóka, Baltazár Gábor Kecskemét, Friml Aladár Besztercebánya, Kramer János Szekszárd, Kovács János Nagyvárad, Zrinyi Károly Csáktornya. — 1905-re: Szvitek Gyula Ujvidék, Balázs Gyula Szabadka, Balogh Péter Szentendre, Bukovinszky István Érsekújvár, Pék János Székesfehérvár, Borbély József Tordaszentlászló, Pataki Jákó Szekszárd, Pócz János Békés, Marton Gyula Perjés, Szenes Adolf Nagybecskerek, Székely Károly Baja, Batiné-Stáncsics Fanny Nyúlhegy, Fischer Miklós Igló, Szűcs Lajos Zenta, Kurucz Vazul Dicsőszentmárton, H. Fekete Péter Kassa, Téri József Székesfehérvár, Özv. Ruzicska Imréné Néver, Bihari Károly Vác, Végh Kálmán Késmárk, Jablonkay Mariska Solymár, Varasdy Lajos Szekszárd, Abrasich Antal Szabadka, Sassi Nagy L. Szeged, Cs. Papp József Kolozsvár, Zoltáni Károly Halmi, Mondry Hugó Szekszárd, Boga Imre Márm.-Sziget, Posch Zsigmond, Keszthely, Chovancsák Dániel Trsztena, Kocsi Lénárd Kőszeg, Sának Samú Paks, Károly Ignác Székefehérvár, Kerekes Sándor Nagyszőlős, Eisler Mátyás Kolozsvár, Wiegand János Szekszárd, Freund B. Nagybitse, Bihari Ferencz Miskolc, György Lajos Losonc, Nagy Lajos Sárospatak, Kötse István Sárospatak, Rissányi József Besztercebánya, Thaisz Lajos Losonc, Bánkorsós József Erzsébetfalva, Waldmann György Szeged, Szántó Sámuel Debrecen, Szieber Ede Kassa, Máncos József Vashegy, Mohar József Csurgó, Kartali Pál Érmihályfalva, Solymossy Endre Székelyudvarhely, Rosenberg Nándor Szeged, Mally Nándor Nagyszében, Gallauner Anna Újpest, Polgár György Miskolc. Álbert József Pozsony, Petrovicsné-Németh Anna Nagykikinda, Katz Henrik Liptószentmiklós, Werner Adolf Baja, Fest Aladár Fiume. — 1906-ra: Bacsányi József Igló, Márton Gyula Hugyaj, Pacséri Károly Sopron, Faragó János Pápa, Bajay Amand Miskolc, Vértesy Dezső Budapest, Schlesinger Salamon Privigye, Hamvay Ede Dobsina, Czeizel János Lócse, Kassuba Domokos Eger, Márk Imre Hajdúnánás, Fazekas Sándor Debrecen, Igert Antal Zay-Ugrócz, Takács József Veszprém, Miller Gyula M.-Sziget, Hodossy Béla Sárospatak, Kelemen Béla Székesfehérvár, Sévic Milán Belgrád, Stettner Aurel Felsőlövő, Stánitz Sándor Székesfehérvár, Máté Lajos Erzsébetváros, Bruck Ferencz Újvidék, Székely Károly Baja, Hodinka Ágost Sárospatak, Gálfy Ignác

Miskolc, Migály Alajos Pinkafő, Varga Mihály Besztercebánya, Pility Emil Zenta, Vitalis István Selmecebánya, Móroc Emilián Pannonhalma, Katinszky Gyula Eger, Sostárics Elek Horvátbátony.

(Folyt. köv.)

Dr. Gyulay Béla,

pénztárnok.

V., váci körút 58.

Külföldi könyvészet.

- Berthod A.*: Primaire et secondaire. Pourquoi et comment il faut unifier l'enseignement? Poligny, 1906. Impr. Jocquin (16-r., VIII+72 l.) 0-50 fr.
- Legouvé E.*: L'art de la lecture, à l'usage de l'enseignement secondaire. Nouvelle édition, revue et augmentée. Paris, 1906. Hetzel. (16-r., 312 l.) 3 franc.
- Picard E.*: L'éducation nouvelle à l'école de Guyenne. 2. édition. Bordeaux, 1906. Impr. Gourouilhon. (16-r., 80 l.) Ára?
- Rosier J.*: Méthode de version latine ou Conseils aux candidats au baccalauréat ès lettres. Paris, 1906. Tassel. (16-r., 118 l.) Ára?
- Launversin R.*: La vie au sortir du collège. Paris, 1906. Beauchesne. (32-r., 88 l.) Ára?
- Tixeront J.*: Vie mondaine et vie chrétienne à la fin du II-e siècle. Le «Pédagogue» de Clément d'Alexandrie. Lyon, 1906. Impr. Vitte et Cié. (8-r., 24 l.) Ára?
- Normand L.*: De l'évolution sociale par la famille. Lyon, 1906. Impr. Schneider (8-r., 54 l.) Ára?
- Fumouze-Albespeyres*: Le livret de l'enfant. Notes sur la santé des enfants. Paris, 1906. Impr. Devambez (kis 8-r., 138 l.) Ára?
- Laurie A.*: Un semestre en Suisse. Paris, 1906. Hetzel. (8-r., 335 l.) 7 fr.
- Pichard A. E.*: Nouveau code de l'instruction primaire recueilli, mis en ordre et annoté. 19. édition refondue et mise au courant par A. Wissemans. Paris, 1906. Hachette et Cie. (16-r., XXIII + 755 l.) 6 fr.
- Dauthuille P.*: L'école primaire dans les Basses-Alpes depuis la révolution jusqu'à nos jours. Digne, 1906. Impr. Vial. (8-r., 362 l.) 3 fr.
- Nayrac J. P.*: Physiologie et psychologie de l'attention. (Evolution. — Dissolution. — Rééducation). Préface de Th. Ribot. Paris, 1906. Alcan. (8-r., XI + 228 l.) Ára?
- Grosjean E.*: Ame d'enfant. Paris, 1906. Retaux (16-r., 46 l.) Ára?
- Léger C.*: L'éducation laïque. Paris, 1906. Cornély et Cié. (16-r., VIII + 167 l.) 1-50 fr.
- Crouzet P.*: Maîtres et parents. Étude et enquête sur la coopération de l'école et du lycée avec la famille. Paris, 1906. Colin (16-r., 367 l.) 3-50 fr.
- Gaudefroy A.*: Histoire de l'enseignement musical T. 13. Lille, 1906., Impr. Morel (8-r., 114 l.) Ára?